

ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΑ

Χρήσιμες συμβουλές για το σωστό σοβάτισμα της οικοδομής

Το ανθρώπινο σώμα είναι ένας ζωντανός οργανισμός που αποτελείται από πολλά όργανα. Μέσα του συντελούνται πολλές «εργασίες» από τα όργανα αυτά, οι οποίες είναι απαραίτητες για τη σωστή και χωρίς προβλήματα λειτουργία του. Μπορούμε να φανταστούμε το σπίτι, την κατοικία μας, σαν ένα «ζωντανό» οργανισμό; Κι όμως έτσι είναι. Όταν το σπίτι μας το κατασκευάζουν καλοί μάστορες χρησιμοποιώντας ποιοτικά υλικά, είμαστε βέβαιοι πως αυτό θα λειτουργήσει σωστά για πολλά-πολλά χρόνια. Αν πάλι συμβεί το αντίθετο, οι κακοτεχνίες θα γίνουν γρήγορα «ασθένειες» και θα το κολλήσουν.

Γιατί σοβατίζουμε την οικοδομή; Είναι απαραίτητος και τί προσφέρει ο σοβάς στην κατοικία μας; Γιατί φοράμε τα ρούχα μας; Μπορούμε χωρίς αυτά;

Τα επιχρίσματα ή σοβατίσματα ή σοβάδες προσφέρουν καταρχάς προστασία στο φέροντα οργανισμό (σκελετό) αλλά και στην τοιχοποιία από οπτοπλινθοδομές (κοινά τούβλα). Προστασία από τις καιρικές συνθήκες (νερό, ηλιακή ακτινοβολία) αλλά και από την ατμοσφαιρική ρύπανση. Τα επιχρίσματα επίσης προσφέρουν μια εμφάνιση της επιλογής μας που θέλουμε να έχει η οικοδομή. Ανάλογα με τον τύπο του σοβατίσματος μπορούμε να έχουμε μια λεπτή και λεία επιφάνεια, άγρια κλπ.

Άρα λοιπόν είναι σημαντικό να επιτύχουμε ένα σωστό αποτέλεσμα ακολουθώντας τους κανόνες της τέχνης που τηρούν οι σοβατζήδες εδώ και πολλά χρόνια, και που σήμερα με λίγη τύχη μπορούμε ακόμα να βρούμε τεχνίτες που να τις ακολουθούν.

Τα κτισίματα της οικοδομής τελείωσαν, πέρασε ο απαραίτητος χρόνος που χρειάζεται για το στέγνωμα των τοίχων (όσο περισσότερος τόσο καλύτερα), ο κτίστης καθάρισε την οικοδομή από τα εναπομείναντα υλικά του καθώς και από τα μάζα και την παρέδωσε στον ιδιοκτήτη έτοιμη για την επόμενη φάση εργασιών. Η οποία δεν είναι ακόμα τα σοβατίσματα. Πριν σοβατιστεί η οικοδομή θα πρέπει να γίνουν μια σειρά από άλλες εργασίες που είναι αναγκαίες.

Πρώτη δουλειά είναι η **τοποθέτηση των ψευτοκασών (μεταλλικών) στα εξωτερικά κουφώματα** (πόρτες και παράθυρα). Αυτός είναι ο κλασσικός και συνηθισμένος τρόπος. Τα τελευταία όμως χρόνια, συνεργεία σοβατζήδων που σέβονται και «ψάχνουν» τη δουλειά τους, θέλοντας να την κάνουν ακόμα καλύτερη, ακολουθούν έναν άλλο τρόπο. Συνεργάζονται με τον αλουμινά στην οικοδομή και ο τελευταίος τοποθετεί τις ψευτόκασες αφού ο σοβατζής «ρίξει» τους οδηγούς. Με τον τρόπο αυτό εκμηδενίζονται κυριολεκτικά οι πιθανότητες να τοποθετηθούν παράγωνα ή παράταιρα τα κουφώματα σε σχέση με τους σοβάδες, ειδικά αν το κτίσιμο των τούβλων δεν είναι ίσιο.

Παράλληλα με τις ψευτόκασες των εξωτερικών, τοποθετούνται και **οι ψευτόκασες των εσωτερικών κουφωμάτων (μεταλλικές ή νοβοπάν)**. Η τοποθέτησή τους δεν είναι υποχρεωτική, βοηθά όμως τα μέγιστα τον ηλεκτρολόγο στην τοποθέτηση στην ίδια ευθεία με το μελλοντικό σοβά, των πλαστικών κουτιών των πριζών και διακοπών. Τις χρησιμοποιεί σαν οδηγούς. Όλες οι ψευτόκασες, εξωτερικές και εσωτερικές, οδηγούν το σοβατζή στην επίτευξη απολύτως ορθογωνίων κουφωμάτων.

Τα κεραμίδια στην περίπτωση που έχουμε στέγη, πρέπει να τοποθετηθούν μόνο αν καταλήγουν ελεύθερα στις άκρες της. Αν η στέγη μας είναι εγκιβωτισμένη, πρέπει πρώτα να γίνει το λάσπωμα των τοίχων της, να τοποθετηθούν τα κεραμίδια και στη συνέχεια να ακολουθήσει η τελική στρώση του σοβά (ψιλό). Αυτό γίνεται αφενός για να μη λερωθούν τα κεραμίδια και αφετέρου για να αποφευχθούν οι ματίσεις και τα μερεμέτια στο σοβά.

Φυσικά μια εργασία που απαραιτήτως θα προηγηθεί των επιχρισμάτων είναι η **ηλεκτρολογική εγκατάσταση**. Οι τοίχοι θα σκαφτούν, θα τοποθετηθούν οι σωληνώσεις και στη συνέχεια θα καλυφτούν με το σοβά. Αυτό ισχύει και για άλλες μηχανολογικές εγκαταστάσεις **π.χ.κλιματισμό**.

Δεν ισχύει όμως απαραιτήτως για την **υδραυλική εγκατάσταση**, ύδρευση και θέρμανση. Πάντα στην οικοδομή, ακόμα και σήμερα στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, είναι σύνηθες τα υδραυλικά να προηγούνται των σοβάδων. Απλώνει λοιπόν ο υδραυλικός τις σωληνώσεις του νερού και του καλοριφέρ, χάλκινες ή πλαστικές, τις ψευδοτσιμεντάρει γιατί δεν μπορεί να σηκωθεί πολύ σε ύψος από το δάπεδο, και μένουν εκεί εκτεθειμένες μέχρι να τελειώσουν οι σοβάδες και να γίνουν τα γεμίσματα των δαπέδων.

Σε όλο αυτό το χρονικό διάστημα **μπορεί να συμβεί μια ζημιά**: ένα πλαίσιο σκαλωσιάς, ένα καβαλέτο, ένα λατάκι μπορεί να τραυματίσουν το σωλήνα τόσο που να μην τρυπήσει αμέσως. Και καλά αν το αντιληφθεί ο «δράστης» της ζημιάς, ή αν έχει την ευσυνειδησία να το αναφέρει και να γίνει αλλαγή του σωλήνα. Αν δεν συμβεί αυτό το πιθανότερο είναι ο σωλήνας να τρυπήσει τα πρώτα χρόνια κατοικίας του σπιτιού, με δυσάρεστες και πολύ δαπανηρές συνέπειες.

Φανταστείτε να έχετε μετακομίσει, να έχετε μόλις συνηθίσει το σπίτι σας και πάνω που το ευχαριστιέστε και το χαίρεστε, βλέπετε υγρασία στο ξύλινο πάτωμα του σαλονιού. Πριν προλάβετε να το συνειδητοποιήσετε, το σαλόνι γεμίζει νερά. Τα έπιπλα παθαίνουν ζημιές, τα χαλιά επίσης και το χειρότερο, το ξύλινο πάτωμα ...ξηλώνεται και χρησιμεύει πια μόνο ως καυσόξυλο! Μπορείτε να υπολογίσετε το κόστος το οικονομικό, αλλά το ψυχολογικό κόστος είναι ανυπολόγιστο. Αυτό που σας περιέγραφα μόλις, είναι πραγματική ιστορία. Κι αν το πάτωμα είναι ξύλινο ξηλώνεται «εύκολα». Αν είναι μάρμαρο ή πλακάκι...

Είναι προτιμότερο λοιπόν ο υδραυλικός να μπαίνει στην οικοδομή πριν τους σοβάδες μόνο για την αποχέτευση. **Για την εγκατάσταση σωληνώσεων ύδρευσης και θέρμανσης ΠΑΝΤΑ ΜΕΤΑ το σοβάτισμα.** Θα επιβαρυνθεί ο ιδιοκτήτης με ένα-δυο μεροκάματα του σοβατζή για μερεμέτια στο σοβά μετά τον υδραυλικό, αλλά θα έχει το κεφάλι του ήσυχο.

Οι **μαρμαροποδιές** των πορτών και των παραθύρων τοποθετούνται αφού γίνει πρώτα το λάσπωμα των τοίχων (χοντρό) και πριν την τελική στρώση σοβά (ψιλό). Απαιτείται συνεργασία μαρμαρά και σοβατζή για γίνει η σωστή τοποθέτησή τους και να αποφευχθούν τα μερεμέτια. Αφού λοιπόν γίνουν τα παραπάνω, η οικοδομή υποδέχεται το συνεργείο επιχρισμάτων. Το σοβατζή της.

Το συνεργείο θα φέρει και θα τοποθετήσει αρχικά τις απαραίτητες σκαλωσιές περιμετρικά της οικοδομής, για την πραγματοποίηση των εξωτερικών σοβάδων. Απαραίτητη και υποχρεωτική και από το νόμο προϋπόθεση, **η αυστηρή τήρηση των κανόνων ασφαλείας.**

Αφού ολοκληρωθούν οι σκαλωσιές, αρχίζει **η προετοιμασία των τοίχων** πριν την υποδοχή της πρώτης στρώσης σοβά (πεταχτό). Θα κοπούν τα σίδερα που εξέχουν από τις κολώνες (φουρκέτες), σύρματα, θα κοπούν τυχόν εξογκώματα στα μπετά και θα γίνει ένας καθαρισμός από σκόνες, λάδια ξυλοτύπων, πούδρα στα μονωτικά (φθορά της πολυστερίνης), αλλά και ξύσιμο και σκούπισμα με βούρτσα των αλάτων που σχηματίζονται στα κτισμένα τούβλα κυρίως το χειμώνα και ειδικά στους βορινούς τοίχους.

Επιδίωξη του καλού τεχνίτη σοβατζή πρέπει να είναι **η όσο το δυνατόν ισχυρότερη πρόσφυση της πρώτης στρώσης σοβά (πεταχτό)**.Κανόνας της τέχνης, η κάθε επόμενη στρώση σοβά να μην είναι ισχυρότερη της προηγούμενης. Αυτό επιτυγχάνεται με την μείωση της ποσότητας τσιμέντου που χρησιμοποιούμε ή με τη μείωση του πάχους του σοβά. Όσο πιο χοντρός είναι ο σοβάς τόσο πιο ευάλωτος.

Ο **ασβέστης** πρέπει να είναι άριστης ποιότητας και πολύ καλά σβησμένος (θέλει και λίγη τύχη...). Στην περίπτωση που γίνεται χρήση υποκατάστατου ασβέστη, υγρού ή σε μορφή σκόνης, **δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να γίνεται «τσιγγουνιά» στο τσιμέντο**. Σημαντικό είναι ο σοβατζής να διαθέτει εμπειρία στη χρήση υποκατάστατου ασβέστη. Αν δεν γνωρίζει το υλικό αυτό, καλύτερα να χρησιμοποιήσει ασβέστη.

Απαραίτητη κρίνεται η χρήση **υαλοπλεγμάτων** ή μεταλλικών πλεγμάτων- **νευρομετάλ** για τον οπλισμό των σοβάδων. Ειδικά στις επιφάνειες από διογκωμένη ή εξηλασμένη πολυστερίνη, η χρήση του νευρομετάλ είναι «υποχρεωτική». Να τονιστεί εδώ πως είναι σημαντική η χρονική στιγμή που γίνεται η τοποθέτηση των πλεγμάτων. Πολλοί σοβατζήδες τα τοποθετούν πριν την πρώτη στρώση (πεταχτό), ακολουθώντας την ευκολία τους.

Αυτό είναι **μεγάλο ΛΑΘΟΣ**, γιατί το πεταχτό καλύπτει τα πλέγματα. Πρέπει πρώτα να γίνει το πεταχτό και μετά να τοποθετηθούν τα πλέγματα ενίσχυσης του σοβά. Η δεύτερη στρώση σοβά (χοντρό λάσπωμα) που θα ακολουθήσει, θα σφιχταγκαλιάσει το πλέγμα πάνω στο πεταχτό και θα γίνει έτσι το σωστό «δέσιμο».

Άλλη σημαντική παράμετρος στα σοβατίσματα είναι οι **καιρικές συνθήκες**. Αποφεύγουμε τις πολύ χαμηλές θερμοκρασίες το χειμώνα (παγετό), αλλά και τις πολύ υψηλές το καλοκαίρι. Σ' αυτή την περίπτωση όπως και αν έχουμε δυνατό αέρα κατά το σοβάτισμα, είναι απαραίτητη η διαβροχή των σοβάδων για την αργή στέγνωσή τους και την αποφυγή με αυτόν τον τρόπο των ανεπιθύμητων ρωγμών. Θα σκεφτείτε και με το δίκιο σας: «ποιος κάθεται τώρα να βρέχει τους σοβάδες;». Οι περισσότεροι βέβαια δεν το κάνουν. Αλλά στην οικοδομή, συνήθως, ό,τι πληρώνεις, παίρνεις...

Μεταξύ των στρώσεων του σοβά πρέπει να μεσολαβεί το απαραίτητο χρονικό διάστημα για τη στέγνωσή τους. Και αφήσαμε για το τέλος τα δύο σημαντικότερα κεφάλαια του «τόμου» επιχρίσματα: τα υλικά από τα οποία θα κατασκευαστεί το κονίαμα, η λάσπη δηλαδή, και ο παράγοντας άνθρωπος, ο καλός τεχνίτης.

Μεγάλη σημασία δίνουμε στην προμήθεια **ποιοτικών και επώνυμων υλικών**, αν είναι εφικτό πιστοποιημένων. Άμμο χονδρόκοκη, όχι ψηλή ή σε μορφή σκόνης. Μάρμαρο λευκό επώνυμο. Ασβέστη καλά σβησμένο. Υποκατάστατα ασβέστη επώνυμων

εταιριών πιστοποιημένα. Χρήσιμο θα ήταν να προστεθεί στο κονίαμα και κάποιο πρόσμικτο χημικό υγρό γαλάκτωμα που θα του προσδώσει στεγανότητα και αντοχή απέναντι στις ρηγματώσεις. Επίσης ίνες πολυπροπυλενίου, χρήσιμες και δεν κοστίζουν, που «οπλίζουν» τη λάσπη. Καθαρό νερό και φυσικά τσιμέντο όσο πρέπει, ούτε οικονομία αλλά ούτε και σπατάλη. Η μεγάλη ποσότητα - πέραν του κανονικού – τσιμέντου δεν κάνει καλό.

Ο σημαντικότερος όμως παράγοντας για την επιτυχία του σοβατίσματος, όπως και όλων των εργασιών στην οικοδομή, είναι ο ανθρώπινος. Ας έχετε τα καλύτερα υλικά, τις καλύτερες καιρικές συνθήκες και τις καλύτερες ...διαθέσεις. Αν δεν έχετε επιλέξει το κατάλληλο συνεργείο, τους κατάλληλους τεχνίτες που θα ξέρουν τη δουλειά τους, θα είναι έντιμοι, ευσυνείδητοι, και καλοί συνεργάτες, **τότε θα κάνετε μια τρύπα στο νερό!**

Κι αν κάποια πράγματα σε μια οικοδομή-κατοικία μπορούν να αλλαχτούν κάποια στιγμή για οποιοδήποτε λόγο ακόμα και από κακοτεχνία των μαστόρων, **τα μετά, τα κτισίματα και τα επιχρίσματα δεν αλλάζουν.** Μένουν εκεί με όλα τα προβλήματά τους δίνοντας μάχη με το χρόνο για να μην αποκαλυφθούν. Ο χρόνος όμως είναι αμείλικτος και ο «ιός» της κακοτεχνίας που «προσέβαλε» το κτίριο, γίνεται ασθένεια.

Όμως, άμα χρειαστείτε βοήθεια στην **εταιρεία του Πάνου Σαράντου και στους συνεργάτες του!**